

Belastingdienst

Belastingdienst

Actiz
Oudlaan 4
3515 GA Utrecht
t.a.v. mr. R.A. Rog

**Centrale
Administratieve
Processen**

JAK

Contactpersoon
M.C. Alsemgeest
mc.alsemgeest@
belastingdienst.nl

Datum
8 februari 2024

Ons kenmerk
JAK24/018

Betreft: Reactie op uw vragen inzake de renseigneringsplicht UBD

Geachte heer Rog,

Op 10 maart 2023 hebt u namens diverse zorgorganisaties per e-mail een aantal vragen aan de Belastingdienst voorgelegd met betrekking tot de renseigneringsplicht voor uitbetaalde bedragen aan derden (UBD) zoals bedoeld in art. 22a Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting (UBIB). Deze vragen heb ik in de bijlage toegevoegd. In deze brief zal ik reageren op uw vragen en zal daarbij de door u gehanteerde nummering aanhouden.

Vooraf

Allereerst wil ik u namens de Belastingdienst welgemeende excuses aanbieden voor het feit dat de beantwoording van uw vragen lange tijd in beslag heeft genomen.

Beantwoording vragen

1. Uitbetaling aan diverse bedrijfstvormen

Betalingen die worden gedaan aan rechtspersonen, zoals een BV, vallen niet onder de renseigneringsverplichting, omdat die betalingen niet aan een natuurlijk persoon worden gedaan. Betalingen aan personenvennootschappen zoals een maatschap of VOF worden door ons evenmin aangemerkt als betalingen aan natuurlijke personen.

Wel vallen betalingen aan eenmanszaken of ZZP-ers onder de hier bedoelde renseigneringsplicht.

2. Aggregatiemogelijkheden

Het is de verantwoordelijkheid van de administratieplichtige op wie de renseigneringsplicht rust om zijn administratie zodanig in te richten dat hij op een voor hem zo efficiënt mogelijke wijze kan voldoen aan de wettelijke verplichting tot verstrekking van bepaalde gegevens. De Belastingdienst kan daarin niet adviseren.

Ten aanzien van meerdere betalingen in het jaar voor één persoon kunt u deze betalingen voor de renseigering samenvoegen. De betalingen kunnen worden

“opgespaard” en in 1 bedrag aan ons worden opgegeven, met als betaaldatum de laatste uitbetalingsdag (of 31-12). Het samenvoegen is niet verplicht. U mag ook per betaling een opgaaf doen. U dient dan voor elke betaling een ander melding ID gebruiken.

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

Datum
8 februari 2024

3. Privacyrisico's bij factureren in- en exclusief BTW

Het BTW-identificatienummer wordt door de Belastingdienst gebruikt om ondernemers te identificeren in het kader van de omzetbelasting. De renseigneringsplicht voor uitbetaalde bedragen aan derden geldt voor gegevens in het kader van de inkomstenbelasting. Het BTW-identificatienummer is voor de inkomstenbelasting niet relevant en mag daarvoor niet gebruikt worden. Bij de uitwisseling van gegevens in het kader van de renseigneringsplicht is van belang dat de Belastingdienst de ontvanger van de betalingen kan identificeren, zodat de gegevens aan de juiste persoon kunnen worden gekoppeld in onze systemen. Bij uitwisseling van gegevens over natuurlijke personen tussen gebruikers onderling, zoals tussen een administratieplichtige en de Belastingdienst, dient de identificatie plaats te vinden aan de hand van het BSN, op grond van de Algemene wet burgerservicenummer. De verplichting om in het kader van de renseigneringsplicht het BSN bij de Belastingdienst aan te leveren is verder expliciet geregeld in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). De verplichting voor administratieplichtigen om de naam, het adres en de geboortedatum van de ontvanger van de betalingen aan te leveren bij de Belastingdienst is geregeld in het Uitvoeringsbesluit Inkomstenbelasting (UBIB).

De potentiële privacyrisico's zijn afgewogen en toegelicht in de toelichting op art. 22a UBIB. De regelgever heeft dus welbewust gekozen voor deze werkwijze.

Voor zover er zorgen leven over de bescherming van persoonsgegevens, geldt dat daarop de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing is. Daarin is geregeld dat een verwerkingsverantwoordelijke of verwerker verplicht is om passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens bij hem in veilige handen zijn en deze alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn verzameld. Bij zorgen over de wijze waarop bepaalde partijen met persoonsgegevens omgaan is de Autoriteit Persoonsgegevens de Nederlandse toezichthouder die daar onderzoek naar kan doen en indien nodig handhavend kan optreden.

4. Risico bij niet separaat registreren BTW

Het risico dat bij zorginstellingen in de VVT de BTW niet separaat geregistreerd wordt en daardoor ten onrechte BTW-belaste betalingen worden doorgegeven kan vanzelfsprekend worden voorkomen door de BTW wel separaat te registreren.

5. Verschillende financieringsstromen

Er worden in uw vraagstelling vier verschillende financieringsstromen onderscheiden waarbij u zich afvraagt waarop de renseigneringsplicht wel of niet van toepassing is. Daarop zal ik hieronder antwoord geven.

5.1 Opdrachtgever heeft overeenkomst met ZZP-er en betaalt uit op bankrekening van die ZZP-er.

In dit geval is de renseigneringsplicht van toepassing op de bedragen die zijn uitbetaald voor werkzaamheden waarvoor geen factuur met BTW is uitgereikt door de ZZP-er. De opdrachtgever dient informatie over de aan de ZZP-er uitbetaalde bedragen te renseigneren.

5.2 Opdrachtgever heeft overeenkomst met zowel een bemiddelingsbureau als met een ZZP-er. De opdrachtgever betaalt uit op de bankrekening van de ZZP-er. De facturatie kan plaatsvinden door ofwel de ZZP-er of door het bemiddelingsbureau onder vermelding van het rekeningnummer van de ZZP-er.

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

Datum
8 februari 2024

Feitelijk gebeurt hier hetzelfde als in de eerste variant. De opdrachtgever heeft een overeenkomst met de ZZP-er en betaalt rechtstreeks aan die ZZP-er uit. Die betalingen vallen onder de renseigneringsplicht, ook als de facturatie als administratieve tussenstap plaatsvindt door een bemiddelingsbureau.

Als de facturatie plaatsvindt door een bemiddelingsbureau terwijl de betalingen rechtstreeks aan de ZZP-er plaatsvinden, is nog van belang dat de renseigneringsplicht zich in dat geval ook uitstrekt over de uitbetaalde bedragen voor de BTW-belaste werkzaamheden op de factuur. De uitzondering van art. 22a lid 2 onderdeel c UBIB is namelijk niet van toepassing als de ZZP-er niet zelf de factuur heeft uitgelevert.

5.3 Opdrachtgever heeft overeenkomst met zowel een bemiddelingsbureau als met een ZZP-er. Het bemiddelingsbureau factureert en de opdrachtgever betaalt uit op de bankrekening van dat bemiddelingsbureau.

In deze situatie wordt door de opdrachtgever niet uitbetaald aan een natuurlijk persoon (ervan uitgaande dat het bemiddelingsbureau geen natuurlijk persoon is). Op die betalingen is de renseigneringsplicht dan niet van toepassing.

Als het bemiddelingsbureau uitbetaalt aan de ZZP-er in verband met werkzaamheden die de ZZP-er voor dat bemiddelingsbureau heeft verricht, vallen die betalingen wel onder de renseigneringsverplichting, die in dat geval rust op het bemiddelingsbureau. In hoeverre daarvan sprake is, zal afhangen van de contractuele afspraken tussen de ZZP-er en het bemiddelingsbureau.

5.4 Opdrachtgever heeft alleen een overeenkomst met een bemiddelingsbureau en betaalt uit op de bankrekening van dat bemiddelingsbureau.

Het antwoord hierop is identiek aan dat onder het vorige punt.

6. Onwillige bemiddelingsbureaus

In de situatie waarin een welwillende opdrachtgever uitbetaalt aan een bemiddelingsbureau, niet zijnde een eenmanszaak/ZZP-er, is geen sprake van een renseigneringsplicht voor die opdrachtgever.

In de situatie waarin een welwillende opdrachtgever rechtstreeks uitbetaalt aan een via een bemiddelingsbureau ingehuurde ZZP-er rust de renseigneringsplicht wel op de opdrachtgever. De gegevens die de opdrachtgever in dat geval nodig heeft om te kunnen voldoen aan zijn verplichting kan hij opvragen bij de ingehuurde ZZP-er zelf. De ZZP-er is in dat geval verplicht om de benodigde gegevens aan de opdrachtgever te verstrekken, zodat die op zijn beurt aan zijn verplichtingen kan voldoen.

7. Niet-beschikbare gegevens

De partij die uitbetaalt aan de ZZP-er is (jn beginsel) renseigneringsplichtig. Afhankelijk van de situatie kan dat dus ofwel de opdrachtgever zijn, ofwel het bemiddelingsbureau. Het is aan de renseigneringsplichtige om ervoor te zorgen dat hij aan zijn wettelijke verplichtingen jegens de Belastingdienst kan voldoen. Als

dat om enige reden niet mogelijk is omdat hij niet beschikt over de benodigde gegevens en die gegevens in redelijkheid ook niet meer achterhaald kunnen worden, adviseren wij de renseigeringsplichtige om daarover in contact te treden met de Belastingdienst. Op basis van de feiten en omstandigheden zal dan worden bepaald hoe daarmee door de Belastingdienst wordt omgegaan.

Centrale Administratieve
Processen
JAK

Datum
8 februari 2024

8. Enige vermelding van BTW op een factuur

De vrijstelling van art. 22a lid 2 onderdeel c UBIB geldt voor betalingen voor werkzaamheden ter zake waarvan een factuur met BTW is uitgereikt. Als BTW op de factuur vermeld is ter zake van geleverde goederen, geldt voor de betalingen ter zake van de niet-BTW-belaste werkzaamheden wel een renseigneringsplicht.

9. Bewaartermijn gegevens

Op deze gegevens is de normale wettelijke bewaartermijn van toepassing die voor de administratie geldt. Daarvoor geldt een termijn van 7 jaar (art. 52 lid 4 AWR).

10. POT-verbanden aanlevering via digitale weg

Op onze website hebben wij geformuleerd hoe er digitaal informatie kan worden aangeleverd. Zie hiervoor onderstaande link:

[https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/za-kelij/personeel en loon/uitbetaalde bedragen aan derden/uitbetaalde-bedragen-aan-derden-aanleveren/uitbetaalde-bedragen-aan-derden-aanleveren](https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/za-kelij/personeel+en+loon/uitbetaalde+bedragen+aan+derden/uitbetaalde-bedragen-aan-derden-aanleveren/uitbetaalde-bedragen-aan-derden-aanleveren)

Voor zover de vraag te maken heeft met eHerkenning geldt dat met de inspecteur kan worden afgesproken via welke inhoudingsplichtige de renseignering plaatsvindt.

11. POT-verbanden met uitbetaling via kostenmaatschap

Als de betalingen aan de ZZP-ers plaatsvinden via een kostenmaatschap is allereerst sprake van een uitbetaling door de opdrachtgever aan de kostenmaatschap. Betalingen aan een maatschap vallen niet onder de renseigneringsplicht.

De uitbetalingen door de kostenmaatschap aan de ZZP-er vallen vervolgens slechts onder de renseigneringsplicht indien de kostenmaatschap als zodanig ook als administratieplichtige is aan te merken.

12. Vergewisplicht

De administratieplichtige brengt met zich mee dat de juiste gegevens moeten worden aangeleverd. Daarbij hoort binnen de grenzen van de redelijkheid een identificatie- en verificatieplicht. Dit volgt uit artikel 12 Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb), waar staat: "Indien bij het verwerken van persoonsgegevens een burgerservicenummer wordt gebruikt, vergewist de gebruiker zich ervan dat het burgerservicenummer betrekking heeft op de persoon wiens persoonsgegevens hij verwerkt."

In de parlementaire geschiedenis van de Wabb is met betrekking tot de vergewisplicht toegelicht dat de vergewisplicht is bedoeld om te borgen dat de gebruiker van het BSN er niet klakkeloos vanuit mag gaan dat het BSN dat hij gebruikt op de juiste persoon betrekking heeft. Hij moet zich er daarom van vergewissen dat het BSN dat hij gebruikt inderdaad betrekking heeft op de persoon wiens persoonsgegevens hij verwerkt.

Hoe ver die plicht strekt hangt volgens de Memorie van Toelichting af van de situatie en deze kan op uiteenlopende manieren worden vormgegeven.

Wij kunnen daarom geen concreet antwoord worden gegeven hoe de renseigneringsplichtige partijen invulling zouden moeten geven aan de vergewisplicht. Dat kan per geval verschillen, ook in het kader van de UBD-reNSEIGNERINGSPLICHT. De uitbetalende partijen mogen er in ieder geval niet klakkeloos vanuit gaan dat het BSN dat zij gebruiken bij de persoon hoort wiens gegevens zij verwerken, en moeten er op de een of andere manier voor zorgen dat zij daar voldoende zekerheid over krijgen. Een mogelijkheid zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de ontvanger van de betalingen zich eenmaal identificeert door zijn paspoort of rijbewijs te tonen aan de uitbetalende partij. Maar er kunnen ook andere manieren zijn om de vereiste zekerheid te verkrijgen.

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

Datum
8 februari 2024

De verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de vergewisplicht ligt primair bij de uitbetalende partij die het BSN gebruikt in het kader van de renseigeringsplicht. De Belastingdienst ziet niet toe op de manier waarop zij daar invulling aan geven.

Vanzelfsprekend geldt dat ook de Belastingdienst als ontvangende partij van het BSN zich ervan moet vergewissen dat door ons het juiste BSN wordt gebruikt. Daarom worden naast het BSN ook enkele andere persoonsgegevens gevraagd, waarmee door de Belastingdienst kan worden geverifieerd of die gegevens inderdaad bij elkaar horen en het om de juiste persoon gaat.

13. Modelovereenkomsten

De ingehuurde ZZP-er aan wie wordt uitbetaald is op grond van art. 47b AWR jo art. 43a Uitvoeringsregeling AWR verplicht om voordat de uitbetalende partij aan de renseigneringsplicht moet voldoen zijn BSN aan die partij door te geven. Daarmee bestaat een wettelijke grondslag voor de verwerking van dat gegeven door de uitbetalende partij vanaf het moment dat de ZZP-er zijn BSN aan hem doorgeeft.

14. Vergoedingen voor ANW-diensten

Als de niet-BTW-belaste vergoedingen voor ANW-diensten plaatsvinden aan huisartsen die niet in dienstbetrekking zijn bij de uitbetalende partij, zoals bijvoorbeeld een huisartsenpost, dan is de renseigneringsplicht daarop in beginsel van toepassing. Dit geldt ook voor betalingen aan ZZP-ers. Als wel sprake is van een dienstbetrekking tussen de uitbetalende en ontvangende partij is sprake van loon, en vallen de betalingen niet onder de renseigneringsplicht voor uitbetaalde bedragen aan derden.

Hoogachtend,
Namens de inspecteur

mr. M.C. Alsemgeest

Bijlage 1

Centrale Administratieve
Processen
JAK

De door u gestelde vragen:

Datum
8 februari 2024

1. De renseigneringsplicht geldt voor de inhoudingsplichtige die betalingen doet aan een *natuurlijk persoon*. Betalingen vinden echter regelmatig plaats aan een bedrijfsnaam zoals deze in de KvK voorkomt. De bedrijfsvoering kan bijv. in de vorm van een BV, een VOF of een coöperatie. Dat betreft dus niet de persoonsgegevens van de betreffende zzp-ers zelf en niet het burgerservicenummer. Geldt in dit geval de renseigneringsplicht niet resp. hoe moet daarmee worden omgegaan?
2. Er zijn zzp-ers die via diverse bemiddelingsbureaus werken in een jaar maar ook rechtstreeks voor de opdrachtgever gewerkt hebben. Hoe kan in deze veel voorkomende situatie worden geregeld dat -met het oog op reductie van de met de renseigneringsplicht samenhangende grote administratieve lasten- geaggregeerd gerapporteerd kan worden terwijl een persoon vaker voorkomt in de lijst?
3. De renseigneringsplicht kan fiscaal achterwege blijven t.a.v. werkzaamheden en diensten, waarvoor een factuur is uitgereikt waarop omzetbelasting (BTW) is vermeld. Er zijn echter situaties waarbij inclusief en exclusief BTW wordt gefactureerd door dezelfde ZZP'er. Denk bij voorbeeld aan een arts waarbij de dienst aan de patiënt/medewerker vrijgesteld is van BTW. Adviesgesprekken zijn wel met BTW belast.

In de fiscale literatuur, zie **bijlage** (Wolters Kluwer WFR 2022/227, Mr. T. El Ouardi, "Renseignereren of niet renseignereren; moge het duidelijk worden!") is voor deze situatie nadrukkelijk gewezen op AVG risico's in geval er wel persoonsgegevens worden aangeleverd, terwijl er geen wettelijke grondslag voor is. Of die grondslag er is, is op basis van de fiscale regelgeving (artikel 22a lid 2 sub c Uitv. Besluit IB/artikel 34c lid 1 Wet OB/ artikel 35a lid 1 sub j Wet OB) niet altijd duidelijk. Gepleit wordt daarom om aan te sluiten bij het al dan niet ontvangen van een factuur met vermelding van een geldig btw-identificatienummer hetgeen door een simpele aanpassing van artikel 22a lid 2 sub c Uitv. Besluit IB 2001 bereikt kan worden. Onderkent u de beschreven risico's, zowel aan de kant van de Belastingdienst als van de Autoriteit Persoonsgegevens? Bent u bereid ons pleidooi door te voeren?

4. Zorginstellingen in de VVT kunnen vrijgesteld zijn van BTW. Zodoende is er het risico dat BTW niet separaat geregistreerd wordt en zorginstellingen het risico lopen een omzet op te geven die te hoog voor het deel werk wat wel vrijgesteld is van BTW. Hoe kan dit risico voorkomen worden?
5. Inhuur zzp-ers via bemiddelingsbureaus komt zeer vaak voor en kent vele verschillende financieringsstromen. De meldingsplicht van gegevens is van toepassing voor degene die de *betaling aan de natuurlijk persoon* heeft verricht. Een eerste inventarisatie van verschillende geldstromen betreft:

	ZZP'er	juridisch Bemiddelingsbureau	ZZP'er	Financieel Bemiddelingsbureau	Overeenkomst ZZP' er met bureau buiten beschouwing	Centrale Administratieve Processen
Opdrachtgever	x	nvt	x	nvt	nvt	
Opdrachtgever	x	x	x	x	ZZP' er met bureau buiten beschouwing	Datum 8 februari 2024
Opdrachtgever	x	x		op eigen rekening ZZP'er op eigen rekening ZZP'er facturatie door Bemiddelingsbureau met vermelding van rekeningnummer ZZP'er	facturatie kan namens ZZP'er gebeuren door bureau	
Opdrachtgever	x	x		op hetzelfde rekeningnummer als bemiddelingsbureau facturatie door Bemiddelingsbureau met vermelding van rekeningnummer bemiddelingsbureau	ZZP' er met bureau buiten beschouwing	
Opdrachtgever	x	x		op hetzelfde rekeningnummer als bemiddelingsbureau facturatie door Bemiddelingsbureau met vermelding van rekeningnummer bemiddelingsbureau	ZZP' er met bureau buiten beschouwing	
Opdrachtgever		x		x Facturatie door bemiddelingsbureau dat een zzp'er ingezet heeft dit kan al of niet beken zijn bij Opdrachtgever	ZZP' er met bureau buiten beschouwing	

Onduidelijk is bij de beschreven verschillende geldstromen in hoeverre de renseigneringsplicht wel resp. niet geldt. Graag ontvangen wij duidelijkheid over elk van deze situaties dan wel een heldere algemene beleidslijn ter zake.

6. We krijgen reacties van leden dat sommige zzp-bemiddelingsbureaus de titel voor het aanleveren van gegevens (nog steeds) niet her-/erkennen. Goedwillende opdrachtgevers lopen hierop vast. Gewezen is op onduidelijkheid rond de juridische titel voor het verstrekken van gegevens en de AVG aspecten als inhuur via een zzp-bemiddelingsbureau verloopt. Hoe dient om te worden gegaan met de situatie waarbij goedwillende opdrachtgevers vastlopen op onwillige bemiddelingsbureaus? Bent u bereid de koepels van de bemiddelingsbureaus te benaderen om dit probleem op te lossen?
7. Er zijn tevens bemiddelingsbureaus die aangeven een deel van de op te geven data überhaupt niet te hebben. Met name is het alsnog achterhalen van het BSN-nummer en de geboortedatum bij ingeschakelde ZZP-ers over 2022 uiterst problematisch, zo niet onmogelijk. Bent u bereid voor die gegevens die -feitelijk resp. in redelijkheid- niet te achterhalen zijn voor 2022 een uitzondering goed te keuren op de renseigneringsplicht van die gegevens?
Zo neen, waarom niet resp. wat dient een opdrachtgever dan concreet te doen om aan de renseigneringsplicht te voldoen?
8. Vervalt de renseigneringsverplichting voor betalingen aan zelfstandige beroepsbeoefenaren in de zorg wanneer er op de factuur enige vermelding van BTW is, ook als een (groot) deel van de bedragen niet belast worden met BTW?
9. Wat is de bewaartermijn van de gegevens?
10. Hoe kunnen POT-verbanden aanleveren via digitale weg?
11. Geldt de renseigneringsverplichting voor POT-verbanden waarbij de uitbetaling via een andere stille maatschap (kostenmaatschap) verloopt, omdat de kostenmaatschap niet inhoudingsplichtig is?
12. Hoe ver strekt de vergewisplicht?

13. In het kader van de modelovereenkomsten van opdracht mocht tot op heden niet het bsn worden opgevraagd of een kopie van het ID worden bewaard (zie ook in deze vraag & antwoord van de Autoriteit Persoonsgegevens, <https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/identificatie/identiteitsbewijs#wat-kan-ik-doen-als-een-organisatie-een-kopie-of-scan-van-mijn-identiteitsbewijs-wil-maken-5144>). Betekent met deze verplichting dat het bsn bij het aangaan van de overeenkomst van opdracht wel mag worden opgevraagd en bewaard? Strikt juridisch genomen mag je alleen bsn van derden aan wie je hebt uitbetaald verwerken. Hieruit volgt de veronderstelling dat dit pas toegestaan is wanneer je desbetreffende persoon ook daadwerkelijk hebt uitbetaald.
14. Is de renseigneringsplicht van toepassing voor vergoedingen (zonder btw) door Huisartsenposten aan huisartsenpraktijken, die een eenmanszaak zijn, voor de gewerkte Avond-, Nacht- en Weekend- diensten (ANW-diensten) op die Huisartsenposten? Dezelfde vraag: voor een waarnemend huisarts die een ZZP-er is.
Ter toelichting: de hoogte van deze vergoedingen voor de ANW-diensten verricht door huisartsen op een Huisartsenpost zijn overeenkomstig de tarieven vastgesteld door de NZa waarover geen btw is verschuldigd.

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

Datum
8 februari 2024

Bijlage 2

Centrale Administratieve
Processen
JAK

1 Toelichting. Wijziging UBIB 2001

Datum
8 februari 2024

'Tevens maken net als bij de bestaande renseigneringsbepaling bepaalde persoonsgegevens – de naam, het adres en de geboortedatum – onderdeel uit van de renseignering zodat de Belastingdienst de persoonsgegevens gerenseigneerd krijgt die noodzakelijk zijn voor het proces van identificatie en verificatie. Voor elke renseigneringsstroom geldt namelijk dat de Belastingdienst bij de gegevens en inlichtingen het bsn meegeleverd krijgt van degene op wie de gegevens en inlichtingen betrekking hebben. Met het bsn kan de Belastingdienst de gegevens en inlichtingen effectief (geautomatiseerd) relateren aan de betreffende belastingplichtige. Voorts dient de Belastingdienst te verifiëren dat het bsn betrekking heeft op de persoon van wie hij de persoonsgegevens verwerkt en moet hij het juiste bsn aan de juiste persoon kunnen koppelen als bijvoorbeeld een foutief bsn wordt aangeleverd. Daarvoor heeft de Belastingdienst de genoemde aanvullende identificerende gegevens nodig. Zie voor een verdere toelichting de paragraaf Gegevensbescherming.
(...)

2 1.2. Gegevensbescherming

Aangezien de in dit besluit opgenomen renseigneringsstroom ziet op onder meer de naam, het adres, de geboortedatum en het bsn van degene op wie de te renseignerende gegevens en inlichtingen betrekking hebben (betrokkene), vloeien uit de renseigneringsstroom verwerkingen van persoonsgegevens voort.¹² De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is conform de [Algemene verordening gegevensbescherming \(AVG\)](#)¹³ om advies gevraagd. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 5.

Persoonsgegevens worden onder meer als een onderdeel van de persoonlijke levenssfeer in de Grondwet en als onderdeel van het privéleven in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) beschermd.¹⁴ Hierna wordt de renseigneringsverplichting allereerst getoetst aan (het toepasselijke artikel in) het EVRM.¹⁵ Voorts is op de verwerking van persoonsgegevens de AVG van toepassing en zal worden ingegaan op de specifieke waarborgen uit de AVG.¹⁶ De AVG werkt als verordening rechtstreeks in de Nederlandse rechtsorde en voorziet grotendeels in de wetgevingsopdracht van de Grondwet.¹⁷ Aangezien op de verwerking van het bsn tevens de [Wet algemene bepalingen burgerservicenummer \(Wabb\)](#) van toepassing is, wordt ook deze wet behandeld.

Ten aanzien van het EVRM is relevant dat de verwerking van de gegevens en inlichtingen in het kader van de renseigneringsverplichtingen onder de reikwijdte van het privéleven valt en dat er sprake is van een inmenging in het privéleven van een betrokkene door de Belastingdienst. Wanneer een dergelijke inmenging aan de orde is, is allereerst vereist dat deze bij de wet is voorzien. Dit houdt in dat sprake is van een wettelijke basis (in het nationale recht) en dat deze strookt met de principes van de rechtstaat.¹⁸ Aan de wettelijke basis worden kwaliteitseisen gesteld.¹⁹ Zo moet deze voldoende toegankelijk zijn voor een betrokkene. Voorts dient de wettelijke basis voldoende voorzienbaar te zijn. Dit laatste houdt onder meer in dat de wettelijke basis voldoende precies is opdat een betrokkene kan voorzien wat de consequenties van de wettelijke basis in zijn specifieke geval zullen zijn. De wettelijke basis dient verder afdoende waarborgen te bevatten teneinde willekeur en misbruik te vermijden. De renseigneringsverplichting regelt uitdrukkelijk dat de Belastingdienst bevoegd is om de specifiek genoemde persoonsgegevens te verwerken van de betreffende groep belastingplichtigen die tegen betaling werkzaamheden en diensten verrichten. Verder is hierbij concreet aangegeven voor welke doeleinden dit gebeurt. Hiermee wordt voldaan aan de genoemde kwaliteitseisen.

Verder is vereist dat een inmenging in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van – in dit geval – het economisch welzijn van het land.²⁰ Een inmenging is noodzakelijk wanneer sprake is van een dringende maatschappelijke behoefte daartoe. Dit gaat op voor de genoemde renseigneringsstroom. De persoonsgegevens in de genoemde renseigneringsstroom zijn in beginsel (specifiek) noodzakelijk voor de Belastingdienst ten behoeve van een correcte belastingheffing over (potentieel) belastbare inkomsten.²¹ Zonder de persoonsgegevens van degene op wie de gegevens betrekking hebben is een verplichting tot het uit eigen beweging verstrekken van gegevens namelijk niet effectief omdat de gegevens niet of zeer moeilijk herleidbaar zijn tot degene op wie ze

betrekking hebben en de Belastingdienst zodoende niet beschikt over de voor de aanslagregeling benodigde contra-informatie (om de aangiften inkomstenbelasting te kunnen controleren) en niet over informatie om de VIA mee te kunnen vullen. Om het heffingsbelang van de nieuwe verplichting voor het verstrekken van gegevens over betalingen voor werkzaamheden aan te geven: jaarlijks wordt circa € 2,3 miljard aan betalingen voor werkzaamheden en diensten ((potentieel) belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden) opgegeven in de aangiften inkomstenbelasting. Voor nog geen derde van het bedrag wordt contra-informatie aangeleverd op basis waarvan de Belastingdienst de juistheid en volledigheid van de aangiften inkomstenbelasting op dit punt kan controleren. De Belastingdienst schat op basis van steekproeven in dat sprake is van een aanzienlijk nalevingstekort.

Het noodzakelijkheidscriterium wordt mede ingevuld aan de hand van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Ten aanzien van de proportionaliteit dient afgewogen te worden of verwerkingen die uit de genoemde renseigneringsverplichtingen voortvloeien, evenredig zijn aan het beoogde doel. Het belang voor de Belastingdienst om de gegevens van de nieuwe renseigneringsstroom te ontvangen is gelegen in de mogelijkheid om de juistheid van de door belastingplichtige in de aangifte opgegeven bedragen te controleren of te detecteren wanneer onterecht geen aangifte van inkomsten is gedaan. Daar staat tegenover dat het risico dat belastingplichtigen lopen op schending van de privacy als gevolg van het verstrekken en verwerken van hun bsn relatief gering is doordat de verplichting alleen wordt opgelegd aan specifieke administratieplichtigen en dat het gebruik van het bsn fouten bij het verwerken van hun persoonsgegevens door de Belastingdienst juist beperkt. Daarnaast verkleint het verwerken van de persoonsgegevens de kans dat belastingplichtigen onvolledige aangifte doen en mogelijke navorderingen of boetes die daarvan het gevolg kunnen zijn. De genoemde renseigneringsverplichting schetst zo de randvoorwaarden voor de verwerking van de in de renseigneringsstroom opgenomen persoonsgegevens en waarborgen hiermee de proportionaliteit.**22.**

Ten aanzien van de subsidiariteit geldt dat het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt in redelijkheid niet op een andere, voor een betrokkene minder nadelige, wijze kan worden bereikt. Dit gaat op voor de genoemde renseigneringsverplichting. Het ontbreken van de persoonsgegevens zou er, zoals hiervoor al toegelicht, aldus toe leiden dat de Belastingdienst niet doeltreffend en doelmatig de aangiften inkomstenbelasting kan controleren. Zo zorgen de persoonsgegevens in de renseigneringsstroom er allereerst voor dat de informatie aan een juiste betrokkene kan worden gerelateerd. Zonder de renseigneringsstroom zou de Belastingdienst voor de controle van een aangifte van een betrokkene aanvullende informatie direct bij zo'n betrokkene dienen op te vragen, wat in verband met hiermee gepaard gaande administratieve lasten nadeliger is. Met de VIA beoogt de Belastingdienst voorts belastingplichtigen te helpen om de juiste gegevens in hun aangifte inkomstenbelasting te vermelden. Hierbij tracht de Belastingdienst een omgeving te creëren waarin het maken van fouten (en mogelijke navorderingen) zoveel mogelijk wordt voorkomen.**23.**

3 1.2.1 AVG

Voorgenomen wet- en regelgeving inzake de verwerking van persoonsgegevens dient voorts te worden getoetst aan de beginselen in en eisen van de [AVG](#). Persoonsgegevens moeten volgens de [AVG](#) allereerst worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van een betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is. De in onderhavig besluit opgenomen renseigneringsverplichting voorziet allereerst in een specifieke wettelijke grondslag voor de verwerking van de in de renseigneringsverplichting opgenomen persoonsgegevens. De beoogde verwerking door de Belastingdienst vindt primair plaats voor zover dit noodzakelijk is voor de vervulling van een wettelijk vastgelegde taak van algemeen belang van de Belastingdienst (belastingheffing). Concreet heeft dit in de praktijk betrekking op de verwerking van de voor de aanslagregeling benodigde contra-informatie en in het kader van de benodigde informatie voor de VIA.**24.** Voor de aangewezen administratieplichtigen is de verwerking van de bij de renseigneringsverplichting betrokken persoonsgegevens noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke verplichting die op hen rust. De renseigneringsverplichting is verder voldoende duidelijk en nauwkeurig, zodat de toepassing ervan voldoende voorspelbaar is en in de nodige waarborgen wordt voorzien. Hierdoor is het voor een betrokkene transparant in hoeverre de hem betreffende persoonsgegevens (kunnen) worden verwerkt. Persoonsgegevens mogen volgens de AVG

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

Datum
8 februari 2024

voorts slechts worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (doelbinding). Uit de grondslag van de renseigneringsverplichting volgt dat de bij de renseigneringsverplichting betrokken persoonsgegevens slechts worden verwerkt ten behoeve van de belastingheffing over inkomen uit werk en woning, het voordeel uit sparen en beleggen en voor de bepaling van de hoogte van de persoonsgebonden aftrekposten en in het bijzonder voor resultaat uit overige werkzaamheden.

De Belastingdienst zal in de verwerking van de renseigneringsstromen tevens voorzien in de borging van de benodigde gegevensbeschermingsbeginselen uit de AVG, zoals minimale gegevensverwerking, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid. Er is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB), ook wel data protection impact assessment (DPIA) genoemd, uitgevoerd. Zie hiervoor verder de paragraaf Maatregelen voor gegevensverwerking.

Ten aanzien van het beginsel juistheid heeft de Belastingdienst maatregelen getroffen om te voorkomen dat de persoonsgegevens, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn. Zo voert de Belastingdienst bij de ontvangst van de gegevens, naast technische controles, ook controles uit op het koppelen van de juiste gegevens aan de juiste persoon en zijn bsn. Voorts draagt de verwerking van de persoonsgegevens bij aan het genoemde beginsel van minimale gegevensverwerking omdat wordt voorkomen dat meer onjuiste gegevens (bijvoorbeeld van een andere belastingplichtige door een onjuiste koppeling) worden verwerkt.

4 1.2.2 Verwerking van het bsn

Voor de verwerking van het bsn gelden specifieke voorschriften.²⁵ De [AVG](#) geeft, kort gezegd, een mogelijkheid om bij lidstatelijk recht specifieke voorwaarden te stellen aan de verwerking van een nationaal identificatienummer. De [Uitvoeringswet AVG \(UAVG\)](#) regelt ter uitvoering hiervan dat een nummer dat ter identificatie van een persoon bij wet is voorgeschreven, bij de verwerking van persoonsgegevens slechts gebruikt wordt ter uitvoering van de betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald. Op basis van de [UAVG](#) kan in andere wetten invulling worden gegeven aan het gebruik van dergelijke nummers. Daarnaast maakt de [UAVG](#) het mogelijk bij algemene maatregel van bestuur andere gevallen aan te wijzen waarin een persoonsnummer mag worden gebruikt. Voorts is de Wabb van toepassing, waarin algemene regels over het gebruik van het bsn zijn opgenomen. Voor de overheid is het gebruik van een uniek persoonsnummer geregeld in de Wabb. Overheidsorganen kunnen, kort gezegd, bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak (oftewel: hun taak van algemeen belang) gebruikmaken van het bsn. Hiervoor is geen nadere regelgeving vereist. Wel dient het gebruik van het bsn beperkt te blijven tot gevallen waarin dit noodzakelijk is. Dit gaat op voor de onderhavige renseigneringsstroom. Zonder het bsn kan de Belastingdienst de renseigneringsstroom niet effectief en correct verwerken, omdat het bsn ervoor zorgt dat de betreffende gegevens en inlichtingen over de betalingen voor werkzaamheden en diensten aan de juiste belastingplichtige worden gerelateerd. Door middel van het bsn kunnen de gerenseioneerde gegevens geautomatiseerd gekoppeld worden aan de juiste belastingplichtigen en hoeft dit niet handmatig te gebeuren, wat tot een grote kans op fouten en meer uitvoeringslasten zou leiden. Voor instellingen die geen beroep kunnen doen op de algemene bevoegdheid in de Wabb – de private sector – dient het gebruik te zijn voorgeschreven in sectorale wetgeving. In dit verband is van belang dat de aangewezen administratieplichtigen op grond van de AWR zijn gehouden bij de renseigering (uit eigen beweging) het bsn te vermelden van een betrokkene.

Gebruikers in de zin van de Wabb dienen voorts in het onderlinge gegevensverkeer in beginsel uitsluitend het bsn als persoonsnummer te gebruiken. Uit de Wabb volgt ook dat indien de gebruikers (in de zin van de Wabb) bij het verwerken van persoonsgegevens een bsn gebruiken, zij zich ervan vergewissen dat het bsn betrekking heeft op de persoon wiens persoonsgegevens worden verwerkt. Voor deze vergewisplicht verwerkt de Belastingdienst de andere persoonsgegevens (de naam, het adres en de geboortedatum) die naast het bsn worden gerenseigneerd. De administratieplichtigen die als gevolg van de nieuwe renseigneringsverplichting het bsn dienen te verwerken – inhoudingsplichtigen en cbo's – , zijn ook gehouden aan de vergewisplicht te voldoen. Deze controle kan op uiteenlopende manieren worden vormgegeven, zolang op zorgvuldige wijze kan worden vastgesteld dat het bsn en een betrokkene bij elkaar horen. Het zullen steeds de omstandigheden van het geval

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

Datum
8 februari 2024

zijn die bepalen of een meer strikte en formele dan wel een meer informele invulling van de vergewisplicht aan de orde is.

**Centrale Administratieve
Processen**
JAK

5 1.2.3 Maatregelen voor gegevensbescherming

Datum
8 februari 2024

Gezien de aard van de nieuw in te voeren rensigneringsverplichting voor bepaalde administratieplichtigen is in de beleidsvoorbereidende fase zoals hiervoor in paragraaf 1.2.1 reeds vermeld een DPIA uitgevoerd. Met behulp van dit instrument is de noodzaak onderzocht van de (voorgenomen) verwerking van persoonsgegevens en zijn de gevolgen en risico's van de rensigneringsstroom voor de gegevensbescherming in kaart gebracht. Hierbij is in het bijzonder aandacht besteed aan de beginselen inzake de verwerking van persoonsgegevens uit de [AVG](#) en zijn in dit kader maatregelen benoemd. Daarnaast is ingegaan op mogelijkheden voor het effectueren van de rechten van een betrokkene. Uit de DPIA is gebleken dat de Belastingdienst zal voorzien in de benodigde gegevensbeschermingsbeginselen uit de [AVG](#). Zo zal bijvoorbeeld op de ODB-website van de Belastingdienst geactualiseerde informatie worden gegeven over de rensigneringsstroom.²⁶ Ten aanzien van minimale gegevensverwerking hebben de maatregelen allereerst betrekking op de hoeveelheid verzamelde gegevens en inlichtingen en de mate waarin de gegevens en inlichtingen (verder) worden verwerkt door de Belastingdienst (zie de hiervoor opgenomen toelichting op de proportionaliteit en de doelbinding). Voorts zal de Belastingdienst de gegevens en inlichtingen niet langer bewaren dan noodzakelijk is, conform de fiscale bewaartermijnen, de [Archiefwet 1995](#) en de bijbehorende selectielijsten.²⁷ Daarnaast zorgt de Belastingdienst in de praktijk voor passende technische of organisatorische maatregelen die ervoor zorgen dat de gegevens en inlichtingen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging. Denk hierbij aan het enkel verschaffen van toegang tot de gegevens en inlichtingen uit de rensigneringsstroom aan medewerkers van de Belastingdienst voor wie dit noodzakelijk is voor hun werkzaamheden. De Baseline informatiebeveiliging Overheid ([BIO](#)) vormt daarbij een belangrijk basishoofdstuk voor informatiebeveiliging. Tot slot kunnen de rechten van een betrokkene op basis van de [AVG](#) beoordeeld worden door specifiek gemandateerde medewerkers die dergelijke AVG-verzoeken mogen afhandelen. Op de website van de Belastingdienst is aangegeven hoe een betrokkene zich voor nadere inlichtingen met betrekking tot de verwerking van zijn gegevens tot de Belastingdienst kan wenden.²⁸ (...)

In artikel 22a, derde lid, UBIB 2001 worden de gegevens en inlichtingen opgenomen die moeten worden aangeleverd. Dit betreft allereerst, zoals in het algemeen deel van deze nota reeds is toegelicht, de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het proces van identificatie en verificatie van de gerechtigde tot de betaling en de koppeling van die persoon aan het geleverde bsn. Dit betreft de naam, het adres en de geboortedatum van de ontvanger van de betaling. Daarnaast moet worden vermeld welke bedragen in het kalenderjaar zijn uitbetaald, daaronder begrepen de eventuele kostenvergoedingen.'

Besluit van 7 juli 2021 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001, Stb. 2021, 358, p. 6-11 en 14-15.